

talarpub@gmail.com

تالار

talarbrahui

talarbrahui

talarbrahui

+92 81 827824

پہنہ خاک: 8

نہاد: 10 روپے

22-16 اکتوبر 2021ء

سال: 18

تاک: 39

ایلوپنہ غاتیا

2 میکوپنہ

پٹ وپول: براہوئی شاعری ناسفر (10)

(حمید عزیز آبادی)

پٹ وپول: اصطلاحات نثر (64)

(غفور جان ساسولی)

3 میکوپنہ

ناول: بزمش نابایتک (مستیکوش) (iii)

عبدالرحیم زام

4 میکوپنہ

حوال: رخشان ادبی کاروان نارٹیکو مشاعرہ

(ولی ساسولی)

شاعر آتابرج آک: زاہد براہوئی (برج اسد)

(شاہین بارانزی)

5 میکوپنہ

سیل وچکر: زیباغاکمران (2)

(انجینئر جمیل احمد کرد)

6 میکوپنہ

اشتہار

7 میکوپنہ

حوال: بابو عبدالرحمن کرد و نادر قمبرانی نا ادبی

خدمت آتیا توسیعی لیکچر

8 میکوپنہ

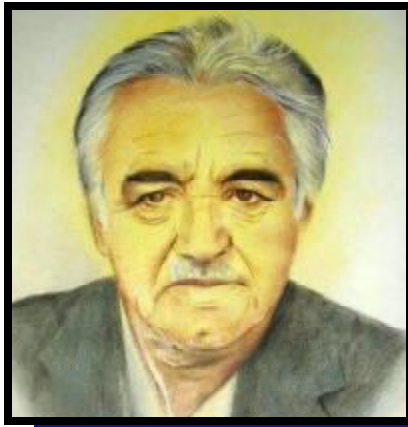
اشتہار

ہفتئی

All About #Brahui

کوئٹہ

تالار

براہوئی نابایت
براہوئی ٹی

بابو عبدالرحمن کرد

(شوگال)

صنعتی انقلاب آن پد ہر اتم ایلو بادشاہت آتیا نار انگستان ہم تینا
صنعتی گڑا تا واپار کن ہند پشا ہنا، او تینا ریاستی دنگ ۽ ہنداش
تالان کنگ کرے کہ اوٹی دے اندر متو کہ، او نا ہند اخیال اودے
بلوچستان آہم چکا۔ او ہر اتم داڑے بس تو تینے پین سو گو کنگ کن
دا جا کہ نا مخلوق و اوقا مزاج ۽ سر پند منگ کن اوقا بولی ۽ ہیل کنگ
نا بنا ۽ کرے، دا عمل جی خلقت ات ہم جہانی و شعوری علم ۽ دوئی
کنگ ناشوق ۽ ودے۔ ہند احوالیت سیاسی پڑا ہم ارے۔ و ہر اتم
بھلا بھلا ملک آک سیاسی جہد آتیا پد پنگ نا بنا ۽ کرے، تو سیاسی
وڑاٹ منہ را ہشون اس بلوچستان اٹی ہم مونی بسر، بابو عبدالرحمن
کرد ہم ہند اھیان اسٹ اسے۔ بابو عبدالرحمن کرد نا دور اسکان دا
قوم و ادب دوستی ناشوق ایب کیب انا قوم و زبان تنون ہم کو پو تو
منگ کتو، وے او فتنے سر منگ کن گیگ کریس۔ وے شوق یا
وس تنوک آتا دا کچ بھاز چٹ نسکہ، وسیلہ غاتا کمتی نا سوب آن ہر
بندغ شعوری علم دوئی کنگ اسکان سر منگ کتو کہ، بابو عبدالرحمن
کرد و اونا کبھی ہم وئی تے دا خوش بختی دوئی مس کہ او ک شعوری
وڑاٹ علم دوئی کنگ کرے و ہمو دور انا ایلو شعوری تحریک آتیا زہم
ہر فسا تینا قوم و راج اکن ہر وڑاٹ دخت تر۔ بابو نا نوشت آتا

شاہدی ہمو تم آن ارے، ہر اتم کہ ماہتا کہ ”بلوچی“ ٹی براہوئی
زبان نا نوشت آک شینک منگ نا بنا ۽ کرے۔ دا دخت آ او نا
افسانہ، نوشتا تک، و شاعری نا وڑاٹ آک نوشتی وڑاٹ ساڑی
ارے۔ بابو نا زنداٹ او نا شاعری نا اسہ کتاب اس ”شف گروک“
شینک مس۔ او نا تاریخ نابایت نوشتا تک آک ”ہمارا کاروان“ نا
پن اٹ کتاب ہم او نا زنداٹ شینک مس۔ دا کان بیدس او نا ایلو
نوشتا تک آتے او نا مارڈا کٹر سلیم کرد ”نوائے بولان“ نا پن اٹ
شینک کرے۔ بابو عبدالرحمن کرد سیاسی، ادبی شعور و راجی آسوگی نا
خواہند اٹرس، او نا نوشت آتیشی دا نا شاہدی ہم رسینگ۔

شینکار و شوکار عبدالحمید قلات پرنٹرز ٹیل روڈ کوئٹہ خان شینک کر س 302
فیتر 1 یونیورسل پبلیکیشن جناح روڈ کوئٹہ خان تالان کرے

1960ء آن پد براہوئی جدید

شاعری ناشون:-

دا دور اٹی اسہ کنڈ آن براہوئی اخبار و رسالہ غانا شینک منگ نا بناس تو ایلو کنڈ آن براہوئی ادبی تنظیم آتا ہم بندادو تھنکا، ایلو کنڈ آن پاکستان ٹیلی ویژن سینٹر کوئٹہ، ریڈیو اسٹیشن کوئٹہ نا باقاعدہ بند او عمل اٹی بس۔ دا کان بیدس سرکار نا کنڈ آن اُلس بلوچی کوئٹہ، احوال خضدار کن انکار سالہ غاک شینک مرسا کریر۔ دا ادارہ، ادبی تنظیم یا اخبار و رسالہ غانا بنا غان نئے بیرہ براہوئی جدید شاعری نا شوندری نا کنڈ آترندی ٹی گام ہر فسا کرے، بلکہ براہوئی ادبی پڑا چندی شاعر آک ہم تینا لاکھی تے درشان کر سا کریر۔ داردا ٹیوم بیدار پاک: ”اس دور میں براہوئی غزل نے عروج پایا اس کے علاوہ آزاد نظم، و پیروڈی، مرثیہ، رباعی، قطعہ، ان سب اصناف پر طبع آزمائی ہوئی۔ غزل کی شاعری میں اس کاروان کے روح رواں محمد اسحاق سوز ہیں۔ جن کے بعد

پٹ و پول

براہوئی شاعری ناسفر

(10)

قلم کار آتا اسہ کچ اس کہ او فک مدرسہ و کرفنگ ادارہ۔

دینی تعلیم تون او اور ادبی تعلیم یعنی اسکول، کالج آتیاں پیشن مسرو رنا تاء براہوئی ادب و پوسکن آصنف آتون درستی راستی کرفوک آتے ٹی اسحاق سوزنا

.....جمید عزیز آبادی

تینا دامون ایون نا تناظر اٹی ہر توس بلکہ دانا دامن و پین فراخ کرسا اوٹی ہمو فکرو خیال آتے درستی راستی کرفیر کہ دا کان مست انا براہوئی ادب اٹی اوس، ہرافتے ٹی وطن دوستی، ترقی پسندی، جدید و پوسکن آصناف آتا درستی راستی

پن اولیکو اٹی خٹنگ۔ دن کہ دا کان مُست مولانا عبد اکیم مشوانی نا دیوان ”چارباغ“ ہرادے ڈاکٹر عبدالرزاق صابر مرتب کرے، ہندن مولانا عبدالمجید چوتوٹی غزل شاعری کرینے ”ولے براہوئی ٹی غزل

ہراڑے بریک سوگومریک، او محمد اسحاق سوز نا شاعری ٹی ارے ہرا تم اسحاق سوز نا غزل آتے خوانہ تو نئے اسکان اونا کتاب آک ”جذبات سوز“ گلشن سوز، ”غزلیات سوز“ و ”گرو شک“ و داسہ نا کتاب (سوخ روخ) غزل نا شاعری کن جوڑ مسنے

آسہ سیاسی و چک و تاڑ تون او اور اسہ مزاحمتی و دور اسے نا بنامریک، دادور اٹی بلوچ راج انازی آ فوجی جلیو و آپریشن مس، سیاسی راہشون آک خیل و زندان نا گواچی مسر۔ کئی بلوچ فرزند آتے پھانسی تھنکا تیوی بلوچستان اٹی پڑا شوب آک حالت آتے ٹی ادب نا شج جوڑ کنگ اٹ ہمو دور اٹس شاعر و ادیب براہوئی

”بہ چک آک ہتم نا غزل پارہ اینو بہ پھل آک ہتم نا غزل پارہ اینو اے وڑ نا پھل آتا گند و تہو اٹی زیاد آک ہتم نا غزل پارہ اینو“ (سوز، 2016: 128)

اٹ انگ نا ردا اٹ پرو فیسر سوز براہوئی دن پاک: ”متل آک زبان اسے نا دیر بلنگ و

خرنی آن جوڑ منگ شروع مریرہ۔ اللہ نالت و تواراف دا فقا پن آن پن تخلیق کار آتا بارواٹ چچ و خبر اس تمپک، ولدا ہم دا ہیبت پک و کہ گڑاس یا چندی ویل، واقعہ غانا تجزیہ غاتیاں اخذ کرسا دافتے پارینو، ہرا کہ اینو اسکان مشہور اریر، ودا ہیبت و نا ہیبت آفقرہ و جملہ غاتیاں استعمال مریرہ۔“ (براہوئی، 1998ء)

مختلین اٹ دا ہیبت پانگ مریک کہ متل، وساہت، چاچا، بجازیک، اسہ زبان اسے نا بے مٹ آہومر واریک، و ہرا زبان نا تمبہ تکلنگرہ۔ زبان تا ایلو بندادوی مڈی تون او اور دا مڈیک ہم بے مٹ آہومر واریک۔ ”وساہت آک“ براہوئی اکیڈمی پاکستان

ادبی متل آک تو زبان آن بیدس اونا ادبی مڈی نا گچن آبن و کالوخواہ اریر۔ متل آک ہیبت و بیان واقعہ و کرسہ غاتیاں مدام چس و چاشنی نادرک ابتزہ، و داڑتون او اور دا فک مخلوق نا زندانا کیشتر آرموندہ غاتیا اڈ بلوک مریرہ۔ ہرا سیاڑانی، چاہنداری، پنت و شون، و

64

پٹ و پول

”اصطلاحات نثر“

دا ش اٹی نثر انا ہمو اصطلاح یا خاص وڑاٹ ہمولوز آک ہرا کہ ہرادب اٹی مدام بکار بریرہ، اوقفا درستی راستی نا اسہ کوششت اس کنگنا نے۔ دادرستی راستی ٹی نثر انا صنف و اوڑتون گندوک ایلو اصطلاح تون او اور افسانوی وغیر افسانوی ادب ہم اوڑدہی کنگلو۔ ادب نا پڑا آہرا ادبی نظریہ غاک اریر، اوفتے ایلو ش اٹی درستی راستی کنگنگ۔ (غفور جان ساسولی)

اوقک ہندن پارینو اوقفا ہنداج زندانا بھرم آک، و ہندا خاطر آن دا ہیبت آک (متل آک) خل انا شج۔ و اوقک بے مٹ و بے بہا و شکی۔ (براہوئی، سال اف) نوشتوک محمد عثمان ہنگوٹی ہرا کہ متل آتا زی آ ”لال جواہر آک“ نا پن اٹ اسہ کتاب اس پٹ و پولی دروشم اٹی مونی ایسنے، او متل نا درستی راستی و دن کیک: ”براہوئی زبان اٹی ہندن و جملہ اریر کہ اوفتے ٹی بھلو معنہ و مطلب اس تھوک متل آتا بندادوی مسخت و اوقفا کاریم

.....غفور جان ساسولی

متل:- (Proverb) عربی زبان اٹی متل و ”ضرب المتل“ پارہ۔ دا ارا لوز انا اواری آن مون آ یسنے۔ یعنی ”ضرب“ و ”متل“۔ ”ضرب“ خٹنگ، ٹھپ، ڈکھ، و ٹھپہ نا معنہ ایبتک۔ ہندن ”متل“ مثال، ہمو ہیبت یا جملہ ہرا کہ مثال نا ڈول بیان مرے۔ ڈاکٹر سلیم اختر ضرب المتل انا بابت نوشتہ کیک: ”ضرب المتل سے مرد ایسا جملہ، کہاوت، یا بات ہے جو بطور مثال کے بیان ہو، اور دشمنانہ انداز میں کسی امر یا نکتہ کی وضاحت کرتے ہوئے ایک نوع کی دلیل ثابت ہو۔ ضرب المتل شعر کی مانند شعوری طور پر تخلیق نہیں کی جاتی۔ انہیں لوک و دیا سبھا جا سکتا ہے۔ اور مخصوص کچھ انہیں جنم دیتا ہے۔“ (اختر، 2019ء)

اصطلاحی معنہ ٹی متل ہمو ہیبت جملہ یا فقرہ و پارہ ہرا مثال اسے کن پیش کنگنگ، و اوٹی سیاڑانی، پاداری و حکمت نا ٹک آتا ردا اٹ اونا درشانی نا بیان مون آتھنگ۔ پرو فیسر غفور حیات، براہوئی خلقی ادب

نن سہت اس جوان دافتنے تورین۔
بلکہ اسٹ ارٹ اس تاٹھی ہم کرین۔
ولے ناسم تا امیری ناو فتنے ہم گمان
ہرنے تو اولک جھل وکھ آتے السا
مونی ہنگ نسر۔ ہراڑان ای فیروز
ہندا پارہٹ کہ چانا بیالہ پدین مس.....
فیروز ہنداڑے پارے۔
مہراں فیروز آہر پارے..... چاہراکان
مش اٹ بس نم کن؟
فیروز مخا..... دلبر دا چا تا پانگ اٹ کہ
پدین مسر۔

سلطان فیروز کن لٹ بڑا کرسا
پارے..... کہ فیروز ہنڈہ نے آن ہیٹ
آتے کاٹ کپہ۔

فیروز چاکش کرسا پارے..... آبابا
سلطان گپ کرک۔

سلطان ہیٹ مونی درسا پارے..... تو
ای فیروز پارہٹ اسہ دم تون سُم
تا کنگ آن جوان عن تینے پدی
کشن۔ بلکہ پین کسر اس ننے دو

برے۔ ہندا ہیٹ آک نسر کہ اولک
ننے آ جوان سُم تا ہنڈہ اس کریر۔ بقول
فیروز کہ کس پائے دا ک پٹی پٹی سُم
ایسو انت کہ کنگ نا پین بلنگ افس۔

نن چک متگ آن سلین۔ نتا جنت
بس ہندا اٹ کن بڑ جاگہ اسے آسُن
نہ تو اولی سہت آمیت ننا کہہ

چناس۔ نن مش انا ایلو مون کن تینے
ریڈ سُن ہراٹم اسکان کہ اولک مش آ
بُر تون جھل تے بلکنس بیرہ نن اسٹ

ایلو نانت تا وغل تاریز بلنگ نا تو ار
ہنگ سُن کہ اولک ناندائی عن افنا
مون اٹی جاگہ جاگہ ای فیروز پارہٹ
کہ فی بڑائی سُم کاری کرک کہ نامک ختم

مسر۔
مہراں..... اونا سوب انت کہ بڑائی سم
کاری کہ؟

سلطان..... گپ دا کہ او فتنے ہندن
لگے کہ نن او فتنے خنگ اُن۔ او فتنیا
فیرنگ کرسا اُن۔ تاکہ سہت اس افنا
گامک سلر۔ ننے مونی ہنگ نا پین

وخت دو برے۔
مہراں..... اچھا۔
سلطان..... آن نا جگ اٹ طاقت کم
مس تو دوارہ عقل آن کاریم بلنگ بھاز

ناول

بڑز مش ناباتیک

..... عبدالرحیم زام

”سوز ہائل“ آن مونی
”چاکر“ واونا سنگت آتا سفر

ہلکٹ توٹ۔ وخت ہندا وٹ اٹ
گدرینگس۔ خیر نصیب کہ توبے نا
نن اس کس کہ داخل تیان اونا روشنائی ننا
تیبائی تون اوری کن دا کھڈاٹ گام
تھنگس۔ داروشنائی عن خنگ تون فیروز
ءانت سجا کہ یک دم بش مس۔ داسہ ای
ہم گڑینگاٹ۔ اسنے کہ زیات تارمئی
اٹ متگ آن پد خنگ ہم تارمئی ء۔

سر پند مریرہ وگڑاتے تاور تا مور اٹ
ہم چٹ خترہ ایلو توبے ناروشنائی اٹ
داسہ ننا خنگ پین خمی مسر۔

فیروز دا کھڈاٹ پیری کنگس۔ اسہ کنڈ
اسے آگم مس۔ واکنامون آس۔ تو وا
ایلو مون آگم مس۔ ای حیران کٹ کہ
فیروز انت کنگ ء وار اس داگ تو وار

اس ایگ ہنگ ء، وار اس ہر توم آ
دوتے تینا بڑا یک تو وار اس چپ
راست کنڈ اتلان یک تا۔

فیروز ہم آخر سر پند مس دا پنگ آک
پوک ء تو کئے آبار غار انا دیوال آچو کہ
کرے توس۔ اسہ دم اتون سوختہ مرسا
سائیں ء کرینگ متگ ء شروع کرے

کہ مرک آن پد ہم ننے غم اسیت مرک
انا بٹے شوم..... ہندا گپ اتون غار انا
فاندہ دادے اوٹی نے سوچنگ ناوخت
بھاز دو بریک۔ تو ای ہندا وخت آن

فاندہ ہر فسا سوچ خلنگ اٹ وہنگ اٹ
کہ انت کہ ءاڑے۔
سلطان..... واہ بھی گڑا دا پانت نتیجہ دو
بس نے۔

ہندا ہیٹ اٹ فیروز بس وکنادواٹ ہلسا
پارے..... بش مرک و ہر توم آدوتے
تینا بڑا کرک کنارنداٹ برسا کرک۔
ای پارہٹ دا انت گنوکی کرفہ۔

فیروز..... نی اسپکا کرک تو سہی..... اگہ
ای نے آبار عقل انا ولی اس افٹ۔
او خخالی ہم توافٹ۔

ای اونا چم تون چم کنگ کٹ..... آخر
کئے پارے پہہ مسس یاند۔
ای پارہٹ انت اس.....؟

سلطان..... یرہ مرک کاٹم آنا بس۔
ولے نا ہیٹ بنگ نا عادت سلو۔
فیروز..... عادت شیري نہ روے
بیری۔

ای وار اس دامون ہنگ کٹ تو وار اس
ہمو نازرک آروشنائی ء ہنگ کٹ۔
اسنے کہ خنسی آن داسہ تارمئی اٹ بدل
مس۔ ہراشام انا ڈس تنگس۔ ای
گوکلا اٹ فیروز ء پٹاٹ واونا پاناد ء

ای وار اس دامون ہنگ کٹ تو وار اس
ہمو نازرک آروشنائی ء ہنگ کٹ۔
اسنے کہ خنسی آن داسہ تارمئی اٹ بدل
مس۔ ہراشام انا ڈس تنگس۔ ای
گوکلا اٹ فیروز ء پٹاٹ واونا پاناد ء

ای وار اس دامون ہنگ کٹ تو وار اس
ہمو نازرک آروشنائی ء ہنگ کٹ۔
اسنے کہ خنسی آن داسہ تارمئی اٹ بدل
مس۔ ہراشام انا ڈس تنگس۔ ای
گوکلا اٹ فیروز ء پٹاٹ واونا پاناد ء

ای وار اس دامون ہنگ کٹ تو وار اس
ہمو نازرک آروشنائی ء ہنگ کٹ۔
اسنے کہ خنسی آن داسہ تارمئی اٹ بدل
مس۔ ہراشام انا ڈس تنگس۔ ای
گوکلا اٹ فیروز ء پٹاٹ واونا پاناد ء

بھلوخل یلہ کنگ ء شروع کریر۔ ہراک
ہندا در ء ہندن بند کریر کہ روشنائی آن
بیرس پین کس اکن کسر الو۔

فیروز..... ہمو کہ مس کہ نامفیہ کس انا
مفیس۔ اونے زندہ گندہ ہندا کھڈاٹ
کہنگ کن الار۔ کسر ء ہم بند کریر۔

سلطان..... نن ہم ہندا ئی خوش کسن امر
کہین کہین کہین ولے دا فقادوئی کہنگ آن
جوان ء۔ ہنداڑے بیگنی و ملائی آن
ساہ ایتن۔

سلطان ہیٹ ء مونی درسا
پارے..... ایہن تو سہت اس نن
ہندن تینا جاگہ غایتان سرتون کہ
نوائے دا ک ولدا برور پین چم اس

کرور۔ ولے وخت جوان گدار تارمئی
ناسوب آن ای و فیروز تینے ہم خنگ
الوند۔ ای فیروز ء تو اس خلنگ کدا مر
اُس۔

فیروز نا ہندا پانگ مس کہ زندہ گندہ اٹ
پین..... پڈ کتا بھاز ہسون مس۔ ایہن
داسہ کئے بھلا پڈ انا غم ناخبر مس۔ ایہن
نی ہم او خخالی افریس کہ کئے آ اوخت آ

ہیٹ بیٹیس۔ داکان اگہ زندہ بچان تو
کنگ آتے کم کرون چٹ۔
سلطان..... یرہ مرک کاٹم آنا بس۔
ولے نا ہیٹ بنگ نا عادت سلو۔

فیروز..... عادت شیري نہ روے
بیری۔
ای وار اس دامون ہنگ کٹ تو وار اس
ہمو نازرک آروشنائی ء ہنگ کٹ۔

اسنے کہ خنسی آن داسہ تارمئی اٹ بدل
مس۔ ہراشام انا ڈس تنگس۔ ای
گوکلا اٹ فیروز ء پٹاٹ واونا پاناد ء

سلطان..... آن گپ راست کس۔ ننے
تو ہندن لگا کہ نازندا نا آخری سہت
آک ء۔ ولے او فتنے انت گمارا کہ
چپ کریر۔ جوان وخت اس متو کہ بھلو

سلطان..... آن گپ راست کس۔ ننے
تو ہندن لگا کہ نازندا نا آخری سہت
آک ء۔ ولے او فتنے انت گمارا کہ
چپ کریر۔ جوان وخت اس متو کہ بھلو

سلطان..... آن گپ راست کس۔ ننے
تو ہندن لگا کہ نازندا نا آخری سہت
آک ء۔ ولے او فتنے انت گمارا کہ
چپ کریر۔ جوان وخت اس متو کہ بھلو

سیل و چکر

زیباغا مکران

(2)

پنجگور مکران ڈویژن نامہ متکون ء ضلع اسے ہنداسوب آن زیات جوان مروکہن گڑاس مکران ڈویژن نابارو اٹ ہیٹ کین۔ داڑان پدایہن ہم نن پنجگور و ایلو ضلع غانا بارو اٹ ہیٹ کردن۔

..... انجینئر جمیل احمد کرد

مکران ناپن امرتھا ارا روایت ء داڑے فارسی نالوز ”ماہی خوران“ مطلب ”مجھی کنوک آک“ 325 مسٹر مسج یونائیک اوفتے کل آن مُست ”مجھی کنوک آک“ پاریر ارٹیکو خیال دادے کہ مکران لوز ”مکا“ غان پیش تمانے ہرا ایران نامُست انا حکومت کردک آسارس عظیم ناسلطنت ناسرہ علاقہ اس مسنے ہرا پد آن ”مکران“ جوڑ مس۔

مکران ڈویژن:-

ضلع لسبیلہ و قلات آنا ہرا مکران ہم اسرہ جتا ء ریاست اس مسنے۔ دا ریاست 18 میکو کرن آن بللیس 1955ء اسکان کس۔ تاریخ نا حوالہ غاک ء کہ اسرہ متکون ء علاقہ اسے۔ سکندر اعظم نالوز آک داکان گدرینگا نو۔ 642ھ اٹی ارٹیکو خلیفہ حضرت عمر نا اسلامی فوجیک حضرت عبداللہ نا کماشی ٹی ء علاقہ ٹی لبر۔

داکان بیدس چندی عرب حکمران آتا ہم داڑے حکومت مسنے۔ محمد بن قاسم ہم سندھ ء فتح کنگ کن ہنداکان گدرینگا نے و سبجو، غزنوی، غوری، مغل و پرتگالیک ہم تینا بیرک ء مکران اٹی بڑ کریر۔ ولے دا کل حکمران آک گڑاس سوب آن زیات وخت سلنگ کتوس۔ و آخر داڑے

(Zahid Brahui)

7+1+5+1+4+=18-
2+2+1+5+6+1=17
+18=35)

دا عدد مالی و ادبی معاملہ غاتے ٹی نسخان نا باعث جوڑ متنگ کیک۔

براہوئی زبان نا شاعر

ادیب آتا برج

زاہد براہوئی نامرکب عدد ”35“ء۔

متنگ مریک۔

کچہ انگا کسرک داخس بے نشان وگم مروکہ ء نو کہ چندی جی آ بندغ آک ہم داقتی رداٹ ہنسا لنگڑی، ملاسی یا باسنی ٹی جولاخلنگ آن کسلکو اگہ کس ردہم کپ تو پر کرے تو جل تیٹ دیر داخس بریک کہ کلاک آتا کلاک یارا مسدے سلونی مریک۔

چین پاکستان مالیاتی راہداری (CPEC) ناسوب آن داسرہ ج آ

مکران نا علاقہ غاتیی سڑک آک جوڑ مسنونہ سوراب آن پنجگور و ولدا کچہ گوادر اسکان ہنگ کن چین سڑک جوڑ ء ہنداسوب آن داسرہ داڑے سفر کنگ اٹی چچ ء خوری و ویل اس بنگ۔ نن ہم ہرا تم قلات آن سوراب کن پیش تمان تو اسرہ کلاک ایسیٹی سوراب آن منہ کلومیٹر مومن آقومی سڑک آسفر کر سادا پوسکن جوڑ مروکہ آسڑک آکم و ود 12:30 بجہ غا مسرمنہ و داسرہ ای گاڑی ء دا سڑک آ راستیکو پارہ غا ہڑساٹ ہرانے نا اولیکومزل پنجگور آسر کریکہ داسڑک بھاز جوان جوڑ کروکہ ء۔ اٹنے کہ پوسکن جوڑ مسنے ہنداسوب آن داسکان تو جوان حالت اٹی کس داسڑک آ بھاز رش خنگلک چندی آبادی تیٹی داسرہ سڑک آچکو و عارضی ء۔ ہوٹل و چکو بازار خنگرہ و داسڑک آس وڑانا مسافر آتا گاڑی تا جاگہ ایرانی تیل اٹی پراگنا گاڑیک ہن ویر کنگ آخنگرہ۔ ہرا درزن نہ، سد نہ، بلکن اگہ غلط مفع تو ہزار آتا کچ اٹ داسڑک آٹو و داسڑک آچندی ٹکست آک مسنو ہرا ہندایرانی تیل والا گاڑی تا ترندی و اشٹاف ناسوب

بیت

اس ارے دا ہیٹ ء نما خیلداری کن کریت دا ہوٹل آتیا مزہ نا کچ ملے ملے و لے دا فنا ارغ آک باسن و کچ آک تازہ مریرہ۔ و مسافر آک کس نا بیگی ناسوب آن ارغ جوان سیر آ گنیرہ۔

نمازان اور ارغ کنگ آن پدن پنجگور کن سفر ء برجاتان و کسے دا ہم خیال کس کہ دے انا روشنائی ٹی پنجگور آ سرمرین ہنداسوب آن ای گاڑی ء چچے ترند چلیفیت و دیگر آن پدوشام آن زرہ اس مست جتا زبیدار آمش،

دامان و ویرانہ غاتیان مرسان پنجگور شارائی سرمن۔

(برجاء)

غزل

صدام رضاء پنجگوری۔۔۔

جس رہبر جس رہزن تنخان تینا جند ء تینا دشمن تنخان پت آتیاں پُر اُسٹ آک ء تینا ولے ظاہر ہرک گلشن تنخان

پدی گیرام نن کینہ کسرتے ہون ء زلف آتا نن خفتن تنخان

خنخان نن ستم اونا گلی ٹی مگر نن چہرہ ء روشن تنخان

کنول پھل ناز بوسجد گلاب ہم فٹکی کن اونا چن پن تنخان

اگر دنخ اس وانے تن سزنان گڑا تین کن سزا ہمسن تنخان

انخس غم ایسہ ایٹک رضا نی کہ نے کن است ء نن چلتن تنخان

زاہد براہوئی نافرٹی اثر جذباتی ء۔ دن کہ اونا پن نالوز آک پاش کیرہ۔

جذباتی لوز آک ”Z, I, B, R, I“، تجسا تینا زندگانی نا فیصلہ غاتے کیرہ، جذباتی اثر نافرٹی کچین کاری ٹی فنکارانہ آگہی ساڑی ء۔

☆☆☆☆☆

آن مرسا کرینو۔ سوراب آن 20، 23 کلومیٹر نامری آگدرشارانا چکا بازارو آبادی آن گدرینگائی مریک دا چج علاقہ آباد ء۔ و ہر پارہ غاکشت کشار کروکہ آ ڈغارک خنگرہ داکان مُستی ناگ اسکان ہرا ارٹ، دو نیم کلاک ناسفر ء کروٹی مریک و دا چج آسراٹ مش و غیر آباد آ ڈغارک خنگرہ۔ و ہر پارہ بڑی باگک ء۔ ہراڑے اسرہ پارہ غا زبیدار و قدرتی آ ندرہ غاک ء۔ ولے ارٹیکو پارہ غا کینگی نا ہم احساس مریک۔

نیر نن جچ آخا ہوت گاڑی ٹی سوار چناتا شیطانی و چندی معصوم آ ہیٹ آتیاں مشغول کس ارا کلاک آن پدن ناگ آسرسن۔ ناگ شارائی

پنجگور آ ہنسا راستیکو پارہ غا چچے مری آ کنگ و ریٹنگ کن ارا ہوٹل ء۔ ہراقتی کمرہ و تولنگ نا جاگہ غاک کچہ و کنگ تازہ ولے بے چس ء۔ ولے ارغ باسن و چابوہ و دیر آن پُر ملک۔ ہوٹل نا مومن آسہ چکو مسیت اس وادنا رہی آ دیرانا جو اسے و وضو کنگ کٹوٹی مسافر آتینک لگوک ء اسرہ کبوتی اس بھاز ارے کہ داڑے رفح حاجت کن نئے مسیت ناخوک آونے دا ہوٹل آتینی جوان ء بست و بنداس ارے اگہ جاگہ اس ارے ہم تو جاگہ اس دیراف و اگہ دیرانا نعت ارے تو سفائی اف باور کیرے کہ کئے وخت وخت اس تینا راج انا مسلمان متنگ آ ہم شک مریک اٹنے کہ ہرا دین اٹی سفائی ء نیمہ ایمان پانگانے و اوڑے سفائی دا حال مرے تو خیر دا تو جچ آ پاکستان اٹی اسرہ وڑانا حالت ء ہرا کہ بھاز افسوزنا گپ اسے

نن ہم دے انا ارغ و پشیم نا نماز کن داڑے سلونی مس و اسل ہندا وڑانا حالت کس ہرانا خلیس کس ولے داڑان پدہم خدا نا شکر ء ادا کرین کہ پین مفع مسافر آتینک داخس ء تو آسراتی

شرکی آن پارین کنگ نا پنت و شون کرینو۔ سرمایہ کاری کنگ اٹی عدد ”26“، نا بندغ آتے بھاز جھوٹی تمک۔ دا عدد تون تعلقدار بندغ آتے 4، 6 و 8 نمبر نا بندغ آتیاں احتیاط کروٹی تمک۔

نومرالوجی نا چا ہندار آتا رداٹ عدد ”35“ نا مطلب ہمودے ہرا کہ عدد ”26“ ناع۔ عدد ”26“ اسرہ غیر موافق ء عدد اسے۔ نومرالوجی نا چا ہندار آک دا عدد تون تعلقدار بندغ آتھون کاروبار اٹی ہروڑانا

شریکی آن پارین کنگ نا پنت و شون کرینو۔ سرمایہ کاری کنگ اٹی عدد ”26“، نا بندغ آتے بھاز جھوٹی تمک۔ دا عدد تون تعلقدار بندغ آتے 4، 6 و 8 نمبر نا بندغ آتیاں احتیاط کروٹی تمک۔

نومرالوجی نا چا ہندار آتا رداٹ عدد ”35“ نا مطلب ہمودے ہرا کہ عدد ”26“ ناع۔ عدد ”26“ اسرہ غیر موافق ء عدد اسے۔ نومرالوجی نا چا ہندار آک دا عدد تون تعلقدار بندغ آتھون کاروبار اٹی ہروڑانا

نومرالوجی نا چا ہندار آتا رداٹ عدد ”35“ نا مطلب ہمودے ہرا کہ عدد ”26“ ناع۔ عدد ”26“ اسرہ غیر موافق ء عدد اسے۔ نومرالوجی نا چا ہندار آک دا عدد تون تعلقدار بندغ آتھون کاروبار اٹی ہروڑانا

زراعت کے فروغ اور ترقی پائیدار ترقی خوشحال بلوچستان

فیلڈ کراپس کی پیداوار کی بہتری
سیڈ رجسٹریشن / سرٹیفیکیشن پروگرام
زعفران، زیتون اور پستہ کی کاشت اور فروغ
10 اضلاع میں پھلوں کے لئے کولڈ اسٹوریج کا قیام
پنجگور میں کھجور پروسیسنگ پلانٹ کا قیام
بلوچستان میں ٹنل فارمنگ کے فروغ کا قیام
سیب کی پیداوار اضلاع میں پروسیسنگ یونٹ کا قیام
گرین ٹریکٹر اسکیم

.....حوالہ کارتلار

حوالہ

بابو عبدالرحمن کردو نادر قمبرانی نا ادبی خدمت آتیا تو سبھی لیکچر

ایونٹون اونقنا یا نگیری کن ساڑی ء،
ہرا کر ءن تنیا پلو آتفسا ہر توم آ بزرگ
آتے تین تون اوارکنند۔

بابو عبدالرحمن کردو خواجہ نادر قمبرانی و ننا
غٹ بزرگ و کماش و سیاسی و ادبی
راہشون آتا جہد وطن و اہل وطن کن کس،
کہ تینا حق آتے ظالم و لئڈ آتیان
بلین۔ تو ای اونقے سد سلام پاوہ کہ
اوکلک ننا راہشونی ء کر سانے ہم کسر آ
شاغار۔ دا وخت آ قاضی عبدالحمید
شیر زاد بلوچی ٹی اسہ بھلو نظم اس ہم
ہرانا سر حال ”وطن“ نسکہ۔ ہر اتم
کہ او وطن نا ڈڈ آتا ذکر ء شاعری ٹی
کرے تو غلغلمس۔ داکان بیدس او
وطن کن شہید مروک و قمر بانی ترک آتا
ستا ء ہم کرے و ہندن قومی راہشون
سردار عطاء اللہ خان مینگل ء خراج
تحسین پیش کرے۔ دا وخت آ اوسردار
عطاء اللہ خان مینگل نا گوہنگوک آ مار
اسدجان کن نوشتہ کروک تینا نظم ء ہم

جمہوری جہدائی خدمت آک نن کن و
بروک آ چین اکن ڈیوانا کاریم ایترہ۔
دادو بابو صاحب و نادر قمبرانی نا شرف
اٹ اڈا ڈنگا نے۔ تو نادر جان ہم اسہ
علم دوست قلم نا خواجہ واسہ گچین ء استاد
اس کس۔ دا ہر توم آتا سنگتی، خوشی و
براہوئی زبان کن خدمت آک اسپا وڑ
اٹ برجاسلیسو۔ نادر جان نا شاعری
ٹی ہم وطن دوستی قوم اکن ارمان ساڑی
ء۔ او بابائے سخن منگ اکن بیدس بلوچ
آتے کن لال بدخشانی و دربین اسے
آن کم اف۔ عربی ادب نا پنی آ شاعر
امراء القیس نسکہ، ای تو پاوہ کہ نادر

اسہ وخت اس سرکاری ملازمت دوئی
گرے، ہر اتم وڑتو تے تو ملازمت ء الا
گرے، ہر اتم وڑتو تے تو ملازمت ء الا
گرے، ہر اتم وڑتو تے تو ملازمت ء الا
گرے، ہر اتم وڑتو تے تو ملازمت ء الا

تدوک آدے اکیڑی آف ادبیات نا
کنڈ آن براہوئی زبان نا جدید شاعری
نا سرخیل بابو عبدالرحمن کردو نادر قمبرانی نا
ادب و شاعری ٹی خدمت آتا بابت
اسہ دو اس ادارہ ثقافت نوری نصیر خان
کمپلیکس نارینرس ہال اٹ اڈہلک۔
دود بلوچستان نا پنی آ ادیب قاضی
عبدالحمید شیر زاد نا تو سبھی لیکچر آتالان
کس۔ قاضی عبدالحمید شیر زاد تینا لیکچر ٹی
تران کرسا پارے کہ ننا دا اکا بر آک
براہوئی ادب اٹی سطحی کہیل آن چپ
ترقی پسند نظریہ عاتے شون تر، و
براہوئی شاعری و ادب ء پوسکن آ خیال
و فکر آن خُپ کنگ نا زمواری ء سر تر۔
دھرتی تون تینا تخلیق آتا شرف ء برجاشنا
راجی و زرگز رانی ردوم اٹی اہم ء کڑداس
ادا کری۔

قاضی عبدالحمید شیر زاد پارے کہ کنا

خوانا۔
دود انا ارٹیکو شیخ سوچ و رندی تا نسکہ۔ دا
وخت آ مجلس اٹ ساڑی سنگت آک
قاضی عبدالحمید شیر زاد آن کبھی سوچ
آتے کریر، ہرافتا اور رندی ءتس۔
دود اٹی براہوئی بلوچی نا پنی آ شاعر
زورارخ بلوچ ہم ساڑی کس، ہر ادا دود
انا خاص انگا مہمان ہم نسکہ۔ وخت
اس کہ براہوئی زبان نا پنی آ شاعر و
دا نشور ڈاکٹر سلیم کرد مہمان تھون
ہمرا داری کرے۔ داکان بیدس وحید
زہیر، پناہ بلوچ، حمید عزیز آبادی، قیوم
بیدار، افضل مراد، عبدالرازق ابا کی،
حسن ناصر، پروفیسر غلام دینگیر صابر،
سعید کرد و براہوئی زبان و ادب تون
تعلقہ ار سنگت آک ہم جوان ء گوشت
اسے ٹی ساڑی سر۔

بابو عبدالرحمن کردو براہوئی زبان نا
شونہالی کن ایلو سنگت آتا اداری اٹ
ننا نیام اٹ ساڑی افس، و لے دا اسہ
بلوچ آتا امراء القیس نسکہ۔
دن تو بابو عبدالرحمن کردو نادر قمبرانی ایونٹ
ننا نیام اٹ ساڑی افس، و لے دا اسہ

ملک اٹی مارشل لاء خلک، و خان میر
احمد یار خان اختری بادشاہ ء دزگیر کنگنا،
تو دا ظلم انا برخلاف ایلو مخلوق تون اوار
و صحافت نا بنا ء کرے۔ او دا پڑ آدن پا
چچ زند کاریم ء برجاشنا۔ وطن و قوم انا
بے غلیس آن کاریم کرے۔ ہمودے
تینا صحافت نا کاریم بھاز سخت نسکہ،
ولے تینا جو انمردی اٹ او خوری و بے
چٹی تا مون ء تورے۔ و علمی جہد ء
برجاشنا۔ او دے تینا مشن تون بھاز مہر
کس، ہر اتم او ”نوائے بولان“ نا پنی
اٹ تینا جندا نا اخبار نا بنا ء کرے تو
خواریک او دے پلو یڈ کریر، و لے او
داڑے ہم ننت تے تینا ڈغار آن کنگنا
کن البتو۔ اول سراٹ او گیشتری اردو
زبان اٹی اسہ نوشتوک اسے نا حیثیت
اٹ کاریم کریک۔ میر عبدالواحد کرد نا
پانگ آتینا بولی براہوئی زبان اٹ
نوشت نا بنا ء کرے و شاعری ہم
کرے۔ و اونا شاعر یک ”شف

عظیم راہشون قلم کار زبان دان نثر و نظم
و غزل نا سرخیل بابو عبدالرحمن کردو نادر قمبرانی
آن کس ہم دن اف، ہر ادا و جب مف۔
25 اگست 1928 ء نا دے حضرت
مولانا عبدالکیم نا آرا، جلب گندان
دشت اٹی ددی مس۔ اونا باوہ بزرگوار
اسہ عالم دین اس نسکہ، و علمی دنیا ٹی
او دے بھلو عالم اسے نا پنی اٹ یات
کننگنا، گڑ او بنائی تعلیم ء تینا جندا نا
مدرسہ غان دوئی کرے و پرائمری
اسکان تعلیم کو پور، اوکان پد تعلیم نا
چر جوئی ء برجاشنا کنگ کوئند نا کنڈ آ
مون کرے۔ اسلامیہ ہائی اسکول کوئند
غان میٹرک نا امتحان ء پاس کرے و
اوکان پد علمی ملاسی ء چٹنگ کن لاہور
آن ایف اسے نا امتحان اٹی پیداوار و
گچین نمبر آتینا سبھی دوئی کرے۔ او

راکتی اسے کہ اوکلک براہوئی ادب ء
اسہ پوسکن ء دروشم اس ترسان کن اسہ
ڈیواسے نا کاریم کریر، و اوقتا ہندا کاریم

ایکڑی نا بندا ء مختار۔ گڈ کیودے تیش
اونا جوڑی نا سوب آن اکیڑی نا سر جز
آتینا شیخ بلنگ کنگ۔ اونا شاعری و

کوئٹہ ڈولپمنٹ پراجیکٹ پائیدار ترقی خوشحال بلوچستان

سریاب روڈ، جوائنٹ روڈ اور سبز روڈ کی توسیع اور بہتری
سرکی روڈ، پرنس روڈ، بروری روڈ اور سمنگلی روڈ کی توسیع
کوئٹہ کے مختلف علاقوں میں فٹبال گراؤنڈ کی تعمیر
سریاب روڈ اور واسا گراؤنڈ میں اسپورٹ کمپلیکس کی تعمیر اور بہتری
ویسٹرن بائی پاس ٹو سریاب لنک روڈ کی تعمیر
شیخ زاید ہسپتال میں صوبے کا پہلا کینسر بلاک کی تعمیر
کوئٹہ کے تمام کولجوں میں ڈیجیٹل لائبریری کا قیام

MG NO.07-08-10-2021

عوام دوست حکومت عوام دوست اقدامات

محکمہ اطلاعات | حکومت بلوچستان

www.dpr.gov.pk @dpr_gob dpr.gov @dgpr.balochistan